

paa Trods af Bedkommendes Dufte, hvad jeg iøvrigt ikke veed. Jeg ønsker at gjøre denne Bemærkning for at staa klar i mine Motiver til at bringe det frem. Motivet er kun rent ud Sagen selv, saaledes som jeg har Forstaaelse af den. Det glædede mig meget at høre den første Taler i Dag nærmere udvikle sig om dette Spørgsmaal, og da jeg tror, at den ærede Minister efter Provisoriets Omfang med Hensyn til denne Bevilling ingenlunde har stillet sig uvillig til denne enkelte Skole fremfor til de andre, accepterer jeg forsaavidt hans Udtalelser. Men skøndt jeg tror dette, mener jeg dog, at i Realiteten har baade denne og de andre Skoler og dermed hele Institutionen lidt Uret, og idet denne Institution har lidt Uret, har denne vigtige Folkesag lidt Uret. Det er ikke underligt, at det, som Stillingen er, kan optage Folkethingets Interesse, om det saa vaer over et Par Møder; thi Sagen er efter min Formening hele Folkets, ikke blot i de direkte vedkommende bredere Lag, men det er hele Folkets Sag i den Forstand, at vor Selvstændighed som Folk meget væsentlig afhænger af den Oplysning, den Uddannelse, den nationale Vækkelse og det deraf fremgaaende nationale Sammenhold, som kan fremkomme i samtlige Klasser, bygget paa et fast Grundlag fra neden af. Just af Hensyn til disse Betragtninger siger jeg, at det er i særlig Grad Folkets Sag, og det er derfor, det har forekommet mig, at der er handlet faare ild med denne Folkets Sag, og at det er fremgaaet af høit — det er jo ingen Fornærmelse at bruge dette Udtryk — hornerte Hensyn og Misforstaaelser. Jeg har ikke studt den ærede Minister frem som den, der har været særlig Banebryder for denne Bevægelse mod Høiskolerne, ingenlunde. Den ærede Minister er gaaet med ind i Provisoriedandens og har ogsaa maattet være med til dette som en af Følgerne af den hele provisoriske Politikk, men jeg bestylder ikke ham for særlig at have Forjættelsen af at gjøre disse Angreb; ja, jeg skal endog erkende, at han een Gang under Debatten i det andet Thing i Virkeligheden tog Stilling bestemt imod de nedadgaaende og stærkere brydende Bevægelser mod Høiskolerne. Men Ministeren har selvfølgelig ikke haft Interesse nok for Sagen og ikke været stærk nok til at stemme op mod den Bevægelse, der er reist derimod under de senere Aars Politikk. Naar jeg nu taler særlig om Aftov Skole, da er det, fordi denne Skole er udelukket af Finantsloven som Gjenstand for særlig Bevilling. Den ærede Minister sad jo dengang som saa mange Aar i Forveien i Finantsudvalget, selv personlig kjendte For-

holdene ud og ind og formentlig ogsaa kjendte de med hans Forjænger trufulde Aftaler. Aftov Høiskole opgav nemlig i sin Tid det første Kursus for Karle. Jeg var selv personlig til Stede og overværede den Lærerforhandling, som fandt Sted i Aftov af en Række Høiskolelærere og Høiskoleforstandere, og hvor man rettede en Opfordring til Aftov Skole at opgive det første Kursus og indrette sig som Skole for Viderekomne; med stor Bekostning og Besvær havde man flyttet Skolen fra Rødning til Aftov og der anlagt den i udvidet Skikkelse. Ikke desto mindre fulgte man denne Opfordring og opgav det forberedende Kursus for at anlægge en videregaaende Karlehøjskole med Bibeholdelse som Sommeren af den almindelige Pigeskole. De gjorde dette med Bevidstheden om, at det vilde kræve en meget betydelig Udgift til et udvidet Lærerehold paa den ene Side, altsaa positivt forøgede Udgifter, og paa den anden Side formindskede Indtægter derved, at Elevernes Antal som Følge af denne Forandring sandsynligvis i de første Aar vilde gaa ned, hvilket ogsaa viste sig at være Tilfældet. Den skulde modtage dem, der allerede havde været paa Høiskoler, eller som andesteds havde faaet en saadan Uddannelse, at de kunde følge den videregaaende Undervisning. Da det skete, gif den ærede Ministers Forjænger villig ind paa at give den forandrede Plan sin særlige Tilslutning og Anerkjendelse derved, at denne Skole særlig blev optaget paa Finantsloven: „Aftov Høiskole 5000 Kr.“ Jeg erindrer endnu Samtalerne om denne Sag, og de gif da ud paa, som det i Almindelighed gaar, naar man gjør en Begyndelse med en særlig Sag, at man begynder med en mindre, afrundet Sum for derefter at forsøge, hvorvidt Tanken slog an, og hvad der videre krævedes. Det er denne særlige Bevilling: „Aftov Høiskole 5000 Kr.“, Provisorismen har forkastet. Naar jeg bruger det Ord, gjør jeg det, fordi jeg — af mange Grunde — ikke vil stille den ærede Minister i Spidsen for Angrebet, hvad jeg forøvrigt før har bemærket. Det er denne Sætning paa Finantsloven, Provisorismen har slettet. Det er ikke blot et Angreb paa Skolerne i Almindelighed, men et direkte Angreb paa denne enkelte Skole. Nu spørger jeg den ærede Minister, og jeg spørger det høie Thing: hvor finde De Exempler paa, at vi saaledes have slettet af Finantsloven Bevillinger til en bestemt naavgiven Institution, Anstalt eller Person, som man har givet dem paa bestemte Forudsætninger med bestemt Anerkjendelse, saaledes at man har